

Kitapçık 01 / 12

Değer Zinciri Muhasebesi – Stratejik Kararlar İçin Görünmeyen Maliyetleri Kodlamak

Yayın Metadata Paketi (Kitapçık 1)

Kitapçık Adı: Değer Zinciri Muhasebesi – Stratejik Kararlar İçin Görünmeyen Maliyetleri Kodlamak

Seri Adı: S&A IEPA – Stratejik Finans ve Performans Serisi

Seri Numarası: Kitapçık 01 / 12

Yazar: Aliksan Ohanyan Founder, S&A IEPA™ CFO Advisory & AI-Driven Financial Architecture Former CFO @ Nestlé, EY, UCB Pharma, Beretta Group, Signode Group JV

Yayın Tarihi: Temmuz 2026

Sürüm: v1.0 (İlk Yayın)

Lisans / Kullanım Notu: Bu kitapçık S&A IEPA tarafından ücretsiz sunulmaktadır. Kaynak gösterilerek paylaşılabılır. Ticari amaçla çoğaltılamaz.

PDF Durumu: Hazır, indirilebilir.

PDF Dosya Adı Önerisi: SAIEPA-Kitapcik01-Deger-Zinciri-Muhasebesi.pdf

Kitapçık URL Önerisi: <https://saiepa.com/kitapciklar/deger-zinciri-muhasebesi/>

Kapak Görseli Konsepti (AI Prompt)

Tema: Gold–Black premium kurumsal tema Değer zinciri boyunca akış gösteren soyut çizgiler Görünmeyen maliyetlerin kodlanmasını temsil eden geometrik veri blokları Minimal, CFO seviyesinde tasarım

AI Prompt: “Gold & black corporate theme, abstract value chain illustration, hidden cost coding blocks, elegant CFO-level design, minimalistic geometric lines, premium business aesthetics, high-resolution.”

Kapak Yazıları: Üst: S&A IEPA – Stratejik Finans ve Performans Serisi Orta: Kitapçık 01 – Değer Zinciri Muhasebesi Alt: Görünmeyen Maliyetleri Kodlamak

İÇİNDEKİLER

1. Giriş: Neden Değer Zinciri Muhasebesi?
2. Görünmeyen Maliyetlerin Anatomisi
3. Geleneksel Maliyet Muhasebesinin Kör Noktaları
4. “Görünmeyen Maliyetleri Kodlamak” Nedir?
5. Örnek Kodlama Tablosu
6. Değer Zinciri Boyunca Maliyet Kodlama Yaklaşımı
7. Stratejik Yönetim Muhasebesi ile Entegrasyon
8. Görünmeyen Maliyetlerin Ölçümü İçin 7 Adımlı Model
9. C-Level İçin Karar Destek Çerçevesi
10. KOBİ’ler İçin Uygulanabilir Mini Framework

11. Temsili Uygulama Örneği: İtibar Maliyetinin Finansal Etkisi

12. Sonuç: CFO'ların Yeni Rolü

13. CTA – S&A IEPA ile Stratejik Finans Dönüşümü

■ KİTAPÇIK METNİ

1. Giriş: Neden Değer Zinciri Muhasebesi?

Geleneksel maliyet muhasebesi yalnızca görünen maliyetleri ölçer: hammadde, işçilik, genel üretim giderleri. Oysa modern işletmelerin rekabet gücü, **görünmeyen maliyetleri yönetme becerisine** bağlıdır:

- itibar kaybı
- sürdürülebilirlik riskleri
- tedarikçi bağımlılığı
- bilgi asimetrisi
- opsiyon değeri kaybı
- süreç gecikmeleri
- müşteri deneyimi zafiyetleri

Bu maliyetler finansal tablolarda görünmez; ancak **stratejik kararların gerçek belirleyicileridir**.

CFO'lar ve KOBİ yöneticileri, bu nedenle **değer zinciri analitiğini kullanmaya yönelmektedir**.

2. Görünmeyen Maliyetlerin Anatomisi

Sürdürülebilirlik Maliyetleri

Enerji verimsizliği, karbon ayak izi, geri dönüşüm eksikliği.

İtibar Maliyetleri

Kriz sonrası müşteri kaybı, çalışan devri, tedarikçi güveni.

Opsiyon Değeri

Bir kararın gelecekteki alternatifleri yok etmesi.

Bilgi Asimetrisi

Departmanlar arası veri akışının zayıf olması.

3. Geleneksel Maliyet Muhasebesinin Kör Noktaları

- Yalnızca geçmişe bakar
- Stratejik kararları desteklemez
- Riskleri finansal modele dahil etmez
- Değer zinciri boyunca maliyet akışını görmez
- İtibar, sürdürülebilirlik, opsiyon gibi unsurları hesaba katmaz

4. “Görünmeyen Maliyetleri Kodlamak” Nedir?

Bu kavram, görünmeyen maliyetlerin:

- tanımlanması
- kategorilere ayrılması
- ölçülebilir birimlere dönüştürülmesi
- raporlanabilir hale getirilmesi

sürecidir.

Kodlama, her görünmeyen maliyete **bir maliyet kodu** atanmasıyla yapılır.

5. Örnek Kodlama Tablosu

Kod	Maliyet Türü	Açıklama	Ölçüm Yöntemi
GM-01	İtibar Maliyeti	Müşteri kaybı riski	Şikayet oranı × kayıp müşteri değeri
GM-02	Sürdürülebilirlik Maliyeti	Enerji verimsizliği	kWh sapması × enerji birim fiyatı
GM-03	Bilgi Asimetrisi	Departman veri gecikmesi	Gecikme süresi × karar maliyeti
GM-04	Opsiyon Değeri Kaybı	Alternatif yok oluşu	Senaryo farkı × risk primi

Bu tablo, işletmenin görünmeyen maliyetlerini **ölçülebilir hale getirir**.

6. Değer Zinciri Boyunca Maliyet Kodlama Yaklaşımı

Tedarik → Üretim → Lojistik → Satış → Müşteri sonrası hizmet Her aşamada görünmeyen maliyetler kodlanır.

7. Stratejik Yönetim Muhasebesi ile Entegrasyon

Kodlanan maliyetler:

- Balanced Scorecard
- Benchmarking
- Value Chain Analysis
- Risk-Based Costing

ile entegre edilir.

8. Görünmeyen Maliyetlerin Ölçümü İçin 7 Adımlı Model

1. Süreç haritalama
2. Maliyet kategorilerini belirleme
3. Veri kaynaklarını tanımlama
4. Kodlama tablosu oluşturma
5. Ölçüm modeli geliştirme

6. Senaryo analizi
7. Yönetim raporlaması

9. C-Level İçin Karar Destek Çerçevesi

Kodlanan görünmeyen maliyetler:

- yatırım kararları
- tedarikçi seçimi
- fiyatlama stratejisi
- kapasite planlaması
- risk yönetimi

için kritik bir görünürlük sağlar.

10. KOBİ'ler İçin Uygulanabilir Mini Framework

3 adımda hızlı uygulama:

1. Maliyet kategorilerini belirle
2. Her kategoriye bir “risk primi” ata
3. Aylık raporlara görünmeyen maliyet tablosu ekle

11. Temsili Uygulama Örneği: İtibar Maliyetinin Finansal Etkisi

Bir üretim işletmesinde yaşanan kalite sorunu sonrası:

- müşteri kaybı
- tedarikçi güveni azalması
- çalışan devri
- sosyal medya etkisi

toplamda **3,2 milyon TL temsili itibar maliyeti** yaratmıştır.

Bu rakam örnek amaçlıdır; gerçek bir vaka değildir.

12. Sonuç: CFO'ların Yeni Rolü

CFO artık yalnızca finans yöneticisi değil; **değer zinciri analisti + risk mimarı + stratejik karar destek lideridir.**

CTA – S&A IEPA ile Stratejik Finans Dönüşümü

Görünmeyen maliyetlerin işletmenizin karar kalitesini nasıl etkilediğini ölçmek ve değer zinciri analitiğini yönetim raporlamaya entegre etmek isterseniz, S&A IEPA olarak yanınızdayız.